

NETWERK RECHTVAARDIGHEID & VREDE

WERK MAKEN VAN 'ZORG VOOR DE SCHEPPING': ONZE INSPIRATIE EN INTENTIE

Het leven op onze aarde is bedreigd. Wetenschappers en staatslieden buigen zich over het probleem. Christenen, samen met mensen van andere religieuze en seculiere levensbeschouwingen, zoeken mee naar een bepaling van onze verantwoordelijkheid voor de schepping. Het Netwerk Rechtvaardigheid & Vrede¹ zal voortaan Zorg voor de Schepping meer uitdrukkelijk behartigen. Wat is onze inspiratie? Wat is onze intentie?

* * *

'God bezag alles wat Hij gemaakt had, en Hij zag dat het heel goed was' (Gen. 1, 31). Tot zorg voor Gods schepping is elke mens geroepen. Vooral nu de gevolgen van het manifeste gebrek aan zorgzaam omgaan met ons leefmilieu met de dag meer catastrofale gevolgen dreigt te hebben. Die zorg vergt samenwerking tussen gelovigen en niet-gelovigen. Samen met de inzet voor vrede en rechtvaardigheid is zorg voor de schepping de verantwoordelijkheid van alle mensen van goede wil.

De Bijbel (in het boek Genesis) leert ons dat God de mens de zorg voor de schepping heeft toevertrouwd. De mens is verantwoordelijk voor het behoud en de ontwikkeling van de schepping. Als een Vader schiep God immers zijn kinderen naar zijn evenbeeld. We dragen in ons hart de oproep om zo goed mogelijk én duurzaam voor al het geschapene zorg te dragen, in Gods naam. Het is een onverbrekelijk deel van onze zending en verantwoordelijkheid als mens en als gelovige.

Samen met al de andere schepselen mag de mens dan God als Schepper loven. Dit wordt prachtig uitgedrukt in psalm 148, vers 5: 'Alles love de naam van de Heer', zoals ook in de lofzang van de jongelingen uit het boek Daniël (3, 52-90) en in het 'Zonnelied' van Franciscus van Assisi. Wij prijzen God niet alleen omwille van zijn schepselen, maar we loven Hem samen met hen.

Alle schepselen hebben een unieke waarde. Al het geschapene, ook de levenloze materie, is een gratis gave waarin een diepere symbolische betekenis schuilgaat, die gericht is op de openbaring van de Eeuwige Levende. In de evolutie, waarvan de wetenschap de onuitputtelijke dynamiek beschrijft, lezen wij dan ook een heilsgeschiedenis. Wij vertrouwen er op dat dit indrukwekkend groeiproces gericht is op de openbaring van een liefhebbende God, die Zijn schepping draagt en tot voltooiing wil brengen, samen met ons. In ons geloof herkennen wij ook het woord van de apostel Paulus: "De schepping is niet zonder hoop, want ook de schepping zal verlost worden uit de slavernij van de vergankelijkheid, en delen in de glorierijke vrijheid van Gods kinderen" (Rom. 8, 20b en 21). Die voltooiing is reeds begonnen in de verrijzenis van Jezus uit de dood!

* * *

Tot voor kort bestond er een vrij goed evenwicht tussen mens en natuur. Mens en natuur zijn op elkaar aangewezen en hebben elkaar nodig. Maar de bevolkingstoename en de industriële revolutie brachten daarin verandering. De jongste eeuwen worden we steeds meer geconfronteerd met de

---

¹ Het Netwerk Rechtvaardigheid & Vrede vzw verenigt acht katholieke solidariteitsorganisaties werkzaam in Vlaanderen en Brussel: Broederlijk Delen, Caritas Gemeenschapsdienst, Caritas Hulpbetoon, Caritas International, Kerkwerk Multicultureel Samenleven, Missio, Pax Christi Vlaanderen, Welzijnszorg; tevens is er samenwerking met Diocesane Commissies Rechtvaardigheid & Vrede in Antwerpen, Brussel en Gent. Meer info: www.rechtvaardigheidenvrede.be.

nefaste gevolgen van deze evolutie. We kunnen niet alleen spreken van misbruik, maar zelfs van uitbuiting van mens en schepping.

Vandaag kreunt de aarde onder tal van ernstige bedreigingen: opwarming van de aarde, klimaatsveranderingen, het smelten van ijskappen, stijging van de zeespiegel, het oprukken van woestijnen, luchtvervuiling, bodemverontreiniging, enz. Ontelbare medemensen zijn slachtoffer van de gevolgen daarvan. *'Hoor, het bloed van uw broer roept uit de grond tot Mij'* (Gen. 4, 10).

We zijn er ons van bewust dat we niet alles in de hand hebben. Maar als mens en als gelovige mogen wij ons daar niet bij neerleggen! Elke mens moet verantwoording afleggen tegenover eigen geweten, alle andere medemensen, en God. Hoe ieder individueel en in groep omgaat met de hem / haar toevertrouwde schepping, kan niemand onberoerd laten.

* * *

In het 'Oecumenisch Proces' van de christelijke Kerken in Europa werd zorg voor de schepping dan ook uitdrukkelijk mee opgenomen, en verbonden met de opdrachten voor rechtvaardigheid en vrede. In het "Oecumenisch Handvest" (22 april 2001) lezen we, als uitnodiging en opdracht: *"Door ons geloof in de liefde van God, de Schepper, waarden wij dankbaar de gave van de schepping en de schoonheid van de natuur. (...) Wij willen ons samen inzetten voor duurzame levensvoorwaarden voor heel de schepping."*

Als christelijk geïnspireerde organisatie nemen wij die opdracht op, in hoop, geloof en liefde, en gedragen door de Kerk en haar sociale leer. Daarbij staan wij klaar om met mensen van andere religieuze en seculiere levensbeschouwingen, en samen met alle mensen van goede wil, onze verantwoordelijkheid op te nemen.

Onze manier van leven mag de natuurlijke hulpbronnen niet uitputten, zoals het heersend economisch systeem laat gebeuren en in de hand werkt. Daarom moet er in *onze levensstijl* opnieuw meer ruimte komen voor stilte, creatieve soberheid, dankbaar ontvangen en verwondering, en de kwaliteit van een verantwoord en duurzaam leven. Tezelfdertijd zijn er wereldwijde inspanningen en afspraken nodig om de *structurele oorzaken* van de milieucrisis weg te nemen, waarbij internationale politieke organisaties een coördinerende rol zullen vervullen. Ook alle godsdiensten en alle humanistische, sociale en ecologische bewegingen moeten resoluut *samenwerken* om het tij te doen keren: solidair voor meer 'ecologische rechtvaardigheid', samen met inzet voor meer 'economische rechtvaardigheid' en voor het vreedzaam oplossen van gewapende conflicten.

* * *

Het *Netwerk Rechtvaardigheid & Vrede* zal voortaan ook de zorg voor de schepping meer uitgesproken behartigen. Voor wat de richtinggevende principes betreft, laten wij ons daarbij leiden door het *"Handvest van de aarde (Earth Charter)"* (2000). Dit Handvest van de Verenigde Naties is het resultaat van een jarenlang, wereldwijd, intercultureel en interreligieus gesprek over gemeenschappelijke doelen en waarden. Ontelbare mensen en groepen over gans de wereld hebben er aan meegewerkt. Wij nemen het op en mee als een uitdaging voor onze doelstelling om zorg voor de schepping te verbinden met geloof en concreet beleefde spiritualiteit.²

---

² Het VN *Handvest van de aarde* vormt meteen de leidraad van een eerste publicatie van de werkgroep "Zorg voor de Schepping", in opdracht van het Netwerk Rechtvaardigheid & Vrede, waarin de band tussen ecologie en spiritualiteit wordt uitgediept en concreet gemaakt. Meer informatie op www.rechtvaardighedenvrede.be.

* * *

*"Heilige God, Eeuwige Levende,
Gij scheidt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.
Gij geeft ons uitzicht en inzicht.
Wakker in ons uw vrede, uw vreugde aan.
Herschep ons tot medeschepselen die rechtvaardig
en duurzaam met de rijkdom van uw aarde omgaan."*

Brussel, 24 januari 2007